

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № 40563/1/1-23 від 29.12.2023

Міністерство фінансів України

*Щодо опрацювання проекту Закону України
реєстр. № 10346 від 14.12.2023*

На виконання резолюції Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 25.12.2023 № 04-32/10-2023/282986 Мінекономіки опрацювало проект Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" (реєстраційний № 10346 від 14.12.2023) (далі – проект Закону), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими, і в межах компетенції повідомляє.

Проектом Закону пропонується визначити основні засади державної політики щодо регулювання виробництва, ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України, оптової і роздрібною торгівлі спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, тютюновою сировиною, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та паливом, а також посилення боротьби з їх незаконним виробництвом та обігом на території України.

Існуючий Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" (далі – Закон № 481) визнається таким, що втрачає чинність з дня введення в дію цього проекту Закону.

Проектом Закону передбачається:

- спростити процедуру отримання ліцензій та перейти на електронну форму замість паперової форми ліцензій;
- запровадити безстрокові ліцензії для всіх видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню;
- запровадити автоматичний порядок отримання ліцензій протягом одного робочого дня за днем отримання заяви про отримання ліцензії на право

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Бігун Надія Валеріївна**
Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000054F73400CD21C400](#)
Дійсний з по [12.10.2025 23:59:00](#)

Мінекономіки

3822-06/6686-03 від 26.01.2024 17:56

провадження відповідного виду господарської діяльності;

- удосконалити структуру та порядок адміністрування державних реєстрів в сфері державного регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального;

- переглянути вартість ліцензій на право провадження відповідного виду господарської діяльності та розмір штрафів за порушення вимог цього Закону з прив'язкою до розміру мінімальної заробітної плати, визначеної законом станом на 1 січня звітного (податкового) року.

- запровадити новий механізм державного регулювання мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої.

При цьому, звертаємо увагу на таке:

1. Проектом Закону пропонується запровадити дві нові ліцензії: на право вирощування тютюну та на право ферментації тютюнової сировини.

Суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності регулюються Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (далі – Закон про ліцензування).

Пунктом 3 частини другої статті 2 Закону про ліцензування визначено, що дія цього Закону не поширюється на ліцензування таких видів господарської діяльності, як виробництво і торгівля спиртом етиловим, спиртовими дистилятами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом, зберігання пального, що здійснюється відповідно до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального".

При цьому, частиною другою статті 3 Закону про ліцензування встановлено, що принципи державної політики у сфері ліцензування поширюються на порядок ліцензування *всіх видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню*.

Відповідно до принципу пріоритетності захисту прав, законних інтересів, життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, захисту обмежених ресурсів держави та забезпечення безпеки держави ліцензування застосовується лише до такого виду господарської діяльності, провадження якого становить загрозу порушення прав, законних інтересів громадян, життю чи здоров'ю людини, навколишньому природному середовищу та/або безпеці держави, і лише у разі недостатності інших засобів державного регулювання (абзац другий пункту 4 частини першої статті 3 Закону про ліцензування).

Отже, ліцензування є найбільш жорстким засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання.

Проте, розробником не надано обґрунтування щодо доцільності запровадження ліцензування діяльності з вирощування тютюну та ферментації тютюнової сировини.

Додатково зазначимо, що на сьогодні в умовах воєнного стану політика Уряду направлена на дерегуляцію господарської діяльності, зменшення адміністративного та фінансового навантаження на суб'єктів господарювання, скасування надмірних та необґрунтованих регулювань, що створить сприятливі умови для виходу на ринок і провадження господарської діяльності.

2. Пунктом 29 частини першої статті 1 проекту Закону зазначається, що заявник – суб'єкт господарювання, який звернувся в установленому цим Законом порядку до податкового органу із заявою *про отримання* ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності, або про внесення, зміну та/або отримання відомостей з державних реєстрів/Електронного реєстру, визначених цим Законом.

При цьому у пункті 40 частини першої статті 1 проекту Закону передбачається, що в заяві *про надання* ліцензії зазначаються інформація щодо неможливості малих виробництв дистилатів бути пов'язаними особами у значенні, наведеному у підпункті 14.1.159 підпункту 14.1 пункту 1 статті 14 Податкового кодексу України, з іншими виробниками дистилатів, про що зазначається в заяві про надання ліцензії.

З огляду на зазначене, положення проекту Закону потребують узгодженню між собою в частині назв відповідних заяв.

3. Пунктом 41 частини першої статті 1 проекту Закону зазначається, зокрема, що малі виробництва пива – суб'єкти господарювання, які здійснюють за повним технологічним циклом виробництво пива в об'ємі, що не перевищує 30000 декалітрів на рік, використовують приміщення, які фізично знаходяться відокремлено від території будь-якої іншої пивоварні та не виробляють пиво на підставі договору (*ліцензії*) про право використання торгової марки або виробничого процесу іншого виробника.

При цьому пунктом 38 частини першої статті 1 проекту Закону встановлюється, що ліцензія – право суб'єкта господарювання на провадження відповідного виду (кількох видів) господарської діяльності.

Відповідно до частини першої статті 1107 Цивільного кодексу України розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких правочинів: ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності, ліцензійний договір, договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, інший правочин щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Враховуючи викладене, пункт 41 частини першої статті 1 проекту Закону потребує доопрацювання в частині уточнення виду ліцензії.

4. Пунктом 52 частини першої статті 1 проекту Закону зазначається, що надання ліцензії – надання суб'єкту господарювання права на провадження певного виду (кількох видів) господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, шляхом *надання органом ліцензування Витягу* з відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів, а у передбачених цим Законом випадках також шляхом набуття такого права автоматично.

При цьому частиною першою статті 43 проекту Закону зазначається, що ліцензія на право провадження відповідного виду господарської діяльності надається органом ліцензування шляхом *прийняття органом ліцензування рішення про надання ліцензії* на право провадження відповідного виду господарської діяльності.

Також абзацом п'ятим частини восьмої статті 43 проекту Закону встановлено, що заявник набуває права здійснювати відповідні види господарської діяльності з дня *внесення органом ліцензування відомостей про надану ліцензію* на право провадження відповідного виду господарської діяльності до відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів або з дня наступного за днем виникнення безумовного обов'язку *внесення органом ліцензування відомостей про надану ліцензію* до відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів.

З метою однозначного тлумачення та уникнення зайвих адміністративних процедур пропонуємо пункт 52 частини першої статті 1 проекту Закону викласти в такій редакції:

"52) надання ліцензії – надання суб'єкту господарювання права на провадження певного виду (кількох видів) господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, *шляхом прийняття органом ліцензування рішення про надання ліцензії* на право провадження певного виду (кількох видів) господарської діяльності та внесення органом ліцензування відомостей про надану ліцензію до Єдиного реєстру ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, або Єдиного реєстру ліцензіатів та місць обігу пального, а у передбачених цим Законом випадках також шляхом набуття такого права автоматично;"

5. Крім цього зазначимо, що пунктами 26 і 27 частини першої статті 1 проекту Закону надається визначення відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів як *переліку суб'єктів господарювання*, яким надано відповідні ліцензії.

Водночас, статті 34 і 35 проекту Закону визначають перелік відомостей, які містять відповідні Єдині реєстри ліцензіатів, зокрема про: ліцензіатів; реквізити (номер та дата) заяви про отримання ліцензії на відповідний вид господарської діяльності, заяви про внесення змін до відомостей, що містяться у відповідному Єдиному реєстрі ліцензіатів; орган ліцензування; рішення органу ліцензування; рішення з питань ліцензування; адреси місць провадження господарської діяльності/місць зберігання; дату початку/припинення дії ліцензії; підставу припинення дії ліцензії тощо.

Тому визначення відповідних Єдиних реєстрів ліцензіатів у пунктах 26 і 27 проекту Закону тільки як переліку суб'єктів господарювання, яким надано відповідні ліцензії, потребують доопрацювання з урахуванням статей 34 і 35 проекту Закону.

Також слід зауважити, що розділ VI "Державні реєстри" містить окремі положення щодо порядку ліцензування, що доцільно передбачити у наступному розділі VII "Ліцензування".

6. Частиною восьмою статті 3 проекту Закону пропонується заборонити реалізацію біоетанолу без денатурації його бензином (1-10 відсотків) або етил-трет-бутиловим етером, вміст якого відповідає вимогам технічних регламентів, за винятком біоетанолу, який виготовлений для вивезення його за межі митної території України, вимоги до денатурації якого визначаються умовами укладених зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Відповідно до статті 1 Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" (далі – Закон про технічні регламенти) технічний регламент – нормативно-правовий акт, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні адміністративні положення, додержання яких є обов'язковим. Він може також включати або виключно стосуватися вимог до термінології, позначень, пакування, маркування чи етикетування в тій мірі, в якій вони застосовуються до продукції, процесу або методу виробництва.

З метою однозначного застосування та виключення різнотлумачень запропонована норма потребує конкретизації, оскільки незрозуміло яка продукція повинна відповідати вимогам технічних регламентів.

7. Статтею 31 проекту Закону пропонується передбачити, що відповідність пального підтверджується наявністю у його виробника або імпортера документа про відповідність, передбаченого законодавством України або міжнародними стандартами.

Статтею 11 Закону про технічні регламенти встановлено, що продукція, яка вводиться в обіг, надається на ринку або вводиться в експлуатацію, а згідно з деякими технічними регламентами – також продукція, що виготовляється та/або вводиться в експлуатацію виробником для використання у власних цілях, повинна відповідати вимогам усіх чинних технічних регламентів, які застосовуються до такої продукції, крім випадків, визначених у статті 12 цього Закону та у відповідних технічних регламентах.

Згідно із статтею 1 Закону про технічні регламенти:

документ про відповідність – декларація (в тому числі декларація про відповідність), звіт, висновок, свідоцтво, сертифікат (у тому числі сертифікат відповідності) або будь-який інший документ, що підтверджує виконання заданих вимог, які стосуються об'єкта оцінки відповідності;

задані вимоги – заявлені потреби чи очікування, які зафіксовані в технічних

регламентах, стандартах, технічних специфікаціях або в інший спосіб.

Таким чином, запропонованою у статті 31 проекту Закону нормою нівелюватимуться вимоги Закону про технічні регламенту та технічних регламентів, дія яких поширюватиметься на відповідний вид палива, у разі наявності у виробника або імпортера документа про відповідність, передбаченого будь-яким міжнародним стандартом.

Ураховуючи зазначене, пропонуємо статтю 31 проекту Закону виключити.

8. Проект Закону містить розділ V "Атестація виробництва" (стаття 33 проекту Закону).

Відповідно до положень цього розділу для отримання ліцензії на право виробництва спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, ліцензії на право ферментації тютюнової сировини суб'єкт господарювання повинен *пройти атестацію*.

Атестація цих суб'єктів господарювання проводиться органами державної влади та/або підприємствами, установами, організаціями, утвореними або визначеними Кабінетом Міністрів України.

Орган державної влади та/або підприємство, установа, організація, що проводить атестацію, зобов'язаний надати заявнику комплект зразків документів для атестації протягом трьох днів з дня подачі заяви.

Зазначимо, що атестація суб'єктів господарювання підпадає під ознаки адміністративної послуги відповідно до Закону України "Про адміністративні послуги".

Частиною першою статті 5 Закону України "Про адміністративні послуги" визначено, що виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються:

- найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання;
- суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги;
- перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги;
- платність або безоплатність надання адміністративної послуги;
- граничний строк надання адміністративної послуги;
- перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

Водночас, проект Закону не встановлює зазначені вище основні вимоги до регулювання надання цієї адміністративної послуги.

Тому положення статті 33 проекту Закону потребує суттєвого доопрацювання в частині приведення їх у відповідність до вимог Закону України "Про адміністративні послуги".

Також з огляду на направлення політики Уряду на скасування надмірної кількості регуляторних бар'єрів та складних процедур отримання адміністративних послуг пропонуємо розглянути доцільність проведення такої

атестації, результат якої є однією з підстав для видачі ліцензії.

9. Частинами двадцятою – двадцять третьою статті 34 та частинами дев'ятнадцятою – двадцять першою статті 35 проекту Закону передбачена процедура отримання ліцензіатом Витягу з відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів.

Відповідно до частини дев'ятнадцятої статті 34 та частини вісімнадцятої статті 35 проекту Закону центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, забезпечує *вільний та безоплатний доступ до відомостей*, що містяться у відповідному Єдиному реєстрі ліцензіатів.

Крім цього частинами одинадцятою – дванадцятою статті 15, п'ятою – шостою статті 18, дев'ятою – десятою статті 24, четвертою – п'ятою статті 31 проекту Закону передбачена можливість *подання суб'єктом господарювання митним органам копії* Витягу з відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів з метою підтвердження наявності у нього відповідної ліцензії, а митним органам здійснювати митні формальності на *підставі копії Витягу* з відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів.

Водночас, проектом Закону запроваджується визначення *міжвідомча електронна взаємодія* – обмін інформацією між Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та Єдиним державним вебпорталом електронних послуг, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Єдиним реєстром ліцензіатів з виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, Єдиним державним реєстром місць зберігання, Єдиним реєстром обладнання, електронним кабінетом платника податків, Системою обліку даних реєстраторів розрахункових операцій, іншими інформаційними системами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, Єдиною автоматизованою інформаційною системою митних органів України, Єдиним державним реєстром судових рішень, єдиною інформаційною системою Міністерства внутрішніх справ та іншими інформаційно-комунікаційними системами (підпункт 43 статті 1 проекту Закону).

Зауважимо, що відповідно до частини третьої статті 16 Закону України "Про адміністративну процедуру" адміністративний орган *не може вимагати від особи надання документів та відомостей, що перебувають у володінні адміністративного органу або іншого органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи або організації, що належить до сфери управління такого органу.*

Враховуючи викладене та те, що політика Уряду направлена на електронну взаємодію органів державної влади та суб'єктів господарювання, не вбачається доцільним застосування витягів у проекті Закону та пропонується доопрацювати його в частині виключення вимог щодо застосування витягів з відповідних

Єдиних реєстрів ліцензіатів та отримання необхідної інформації шляхом можливості вільного безоплатного доступу ліцензіатів до відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів або шляхом міжвідомчої електронної взаємодії.

10. Абзацом першим частини шостої статті 34 проекту Закону передбачається, що заява про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності, заява про внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, заява про припинення дії ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності подається заявником до органу ліцензування нарочно, поштою або в електронному вигляді (для малих виробництв виноробної продукції – виключно в електронному вигляді) *в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України.*

Також проектом Закону передбачається подання суб'єктами господарювання до органу ліцензування заяв про видачу ліцензії, документів, повідомлень, а також направлення органом ліцензування повідомлень суб'єктам господарювання в електронному вигляді у порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України (частина друга і восьма статті 43, частина п'ята статті 45, пункт 3 частини шостої, частина восьма статті 46, пункт 2 частини шостої, частина восьма статті 47, частини перша і третя статті 54 проекту Закону).

Зазначимо, що статтею 42 Податкового кодексу України передбачено умови листування платників податків та контролюючих органів, а саме через електронний кабінет.

Електронний кабінет – сукупність інформаційно-телекомунікаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, призначених для взаємодії між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації прав та обов'язків, визначених цим Кодексом та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання цього Кодексу та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи (абзац перший підпункту 14.1.56-2 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України).

Слід зазначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137 затверджено Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг (далі – Портал Дія), пунктом 4 якого передбачено, що Портал Дія створений, зокрема з метою реалізації права кожного на доступ *до електронних публічних послуг* та інших послуг, звернення до органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (зокрема відповідно до Закону України "Про звернення громадян"), благодійної (волонтерської) діяльності, *отримання інформації* з національних

електронних інформаційних ресурсів, інших інформаційно-комунікаційних систем, яка необхідна для надання послуг.

Таким чином, пропонуємо передбачити у проекті Закону можливість подання документів в електронній формі через Портал Дія.

11. Частиною дванадцятою статті 34 проекту Закону передбачено, що підставою для прийняття органом ліцензування рішення про відмову у внесенні змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, зокрема є заповнення заяви про внесення змін до відомостей, що містяться в цьому реєстрі, не за встановленою формою або з порушенням порядку її заповнення.

Зауважимо, що у проекті Закону відсутній порядок заповнення заяви про внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Враховуючи зазначене, проект Закону потребує відповідного доопрацювання.

Аналогічне зауваження стосується частини дванадцятої статті 35, частини чотирнадцятої статті 39, частини п'ятнадцятої статті 40, пункту 3 частини першої статті 45, пункту 5 частини шостої статті 47 проекту Закону.

12. Частина друга статті 41 проекту Закону передбачає перелік видів ліцензій.

Враховуючи те, що ліцензія – це право суб'єкта господарювання на провадження відповідного виду (кількох видів) господарської діяльності (пункт 38 частини першої статті 1 проекту Закону), текст проекту Закону потребує редакційного доопрацювання шляхом заміни слів "вид/види ліцензії", "вид/види ліцензійної діяльності" словами "вид/види господарської діяльності, на який надана ліцензія".

13. Пунктом 5 частини п'ятої статті 43 проекту Закону пропонується передбачити надання до заяви про отримання ліцензії на право виробництва, оптової або роздрібною торгівлі паливом або на право зберігання пального копії технічних умов щодо виробництва пального заданої якості, які повинні відповідати вимогам технічних регламентів та національним стандартам з якості пального - для ліцензій на право виробництва пального.

Правові та організаційні засади стандартизації в Україні встановлює Закон України "Про стандартизацію" (далі – Закон про стандартизацію).

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 1 Закону про стандартизацію технічні умови – нормативний документ, що встановлює

технічні вимоги, яким повинна відповідати продукція, процес або послуга, та визначає процедури, за допомогою яких може бути встановлено, чи дотримані такі вимоги.

Таким чином, технічні умови не можуть бути об'єктом технічних регламентів, а пункт 5 частини п'ятої статті 43 проекту Закону потребує відповідного доопрацювання.

Пунктом 7 частини п'ятої статті 43 проекту Закону пропонується передбачити надання до заяви про отримання ліцензії на право виробництва, оптової або роздрібною торгівлі паливом або на право зберігання пального копії документа, що підтверджує акредитацію випробувальної лабораторії з визначення показників якості пального, виданий уповноваженим органом, або договору з акредитованою відповідно до законодавства лабораторією (у разі відсутності власної акредитованої лабораторії) - для ліцензій на право виробництва пального.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності" (далі – Закон про акредитацію), акредитація органів з оцінки відповідності – засвідчення національним органом України з акредитації того, що орган з оцінки відповідності відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих з відповідними міжнародними та європейськими стандартами або вимогам міжнародних чи європейських стандартів, та у разі необхідності будь-яким додатковим вимогам щодо акредитації у відповідних сферах для провадження визначеної діяльності з оцінки відповідності.

Статтею 11 Закону про акредитацію передбачено, зокрема, що якщо національний орган України з акредитації встановлює, що відповідний орган з оцінки відповідності є компетентним для провадження визначеної в заявці діяльності з оцінки відповідності, національний орган України з акредитації приймає рішення про його акредитацію чи розширення сфери його акредитації. У разі прийняття рішення про акредитацію органу з оцінки відповідності йому видається атестат про акредитацію.

З огляду на зазначене, пропонуємо у пункті 7 частини п'ятої статті 43 проекту Закону слова "уповноваженим органом" замінити словами "національним органом України з акредитації".

14. Відповідно до частини першої статті 45 проекту Закону однією з підстав для прийняття органом ліцензування рішення про відмову у наданні ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності є не подання до заяви про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності, копій відповідних документів, визначених цією статтею.

Проте, стаття 45 проекту Закону не визначає документи, що додаються до заяви про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності.

Тому, пункт 4 частини першої статті 45 проекту Закону потребує відповідного доопрацювання.

15. Статтею 47 проекту Закону встановлюється порядок отримання ліцензій на право провадження відповідного виду господарської діяльності в автоматичному режимі.

Пунктом 2 частини п'ятої статті 47 проекту Закону *за результатом проведення обробки (перевірки) інформації*, зазначеної в заяві про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності в автоматичному режимі, передбачена *відмова* у наданні відповідної ліцензії за наявності *підстав, визначених частиною сьомою* цієї статті.

Пунктами 6 і 7 частини сьомої статті 47 проекту Закону визначено, що одними із підстав для відмови у наданні ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності в автоматичному режимі, є підписання заяви про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності, особою, яка не має на це повноваження та виявлення розбіжності між даними заяви про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності та відомостями інформаційних баз даних органу ліцензування щодо фіскальних номерів реєстраторів розрахункових операцій, програмних реєстраторів розрахункових операцій, книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок, які знаходяться у місці торгівлі

При цьому, відповідно до частини четвертої статті 47 проекту Закону обробка інформації, зазначеної в заяві про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності, а також перевірка на відповідність суб'єкта господарювання умовам, визначеним частиною першою цієї статті, здійснюється *програмним забезпеченням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, а також з використанням інформації державних електронних інформаційних ресурсів (реєстрів), в автоматичному режимі* не пізніше наступного робочого дня за днем отримання заяви про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності в автоматичному режимі.

Виходячи з цього вважаємо, що процедура проведення обробки (перевірки) зазначеної у пунктах 6 і 7 частини сьомої статті 47 проекту Закону інформації, не забезпечує автоматичну обробку (перевірку) інформації в повному обсязі.

Так, для надання ліцензій на право провадження відповідного виду господарської діяльності в автоматичному режимі за результатами аналізу інформації щодо її повноти, відповідності визначеному формату, логічності та достовірності вважаємо за доцільне *визначати рівень ризику* та обрати відповідний тип процедури розгляду та реєстрації заяви в автоматичному режимі.

У зв'язку з цим пропонуємо передбачити відповідне положення у статті 47 проекту Закону.

Пропонуємо визначити рівень ризику (низький, високий) для кожної заяви окремо, який визначається автоматично програмними засобами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, для обрання типу процедури розгляду та реєстрації заяви, а саме:

до низького рівня ризику відносити заяви, за результатами аналізу яких щодо їх повноти, відповідності визначеному формату, логічності та достовірності встановлено, що в електронній системі та інших електронних інформаційних ресурсах наявна вся необхідна інформація, яка пройшла перевірку, підтвердження її повноти, відповідність визначеному формату, логічності та достовірності;

до високого рівня ризику відносити заяви, за результатами аналізу яких щодо їх повноти, відповідності визначеному формату, логічності та достовірності встановлено, що:

1) відсутня інформація, яка вноситься здобувачем ліцензії, ліцензіатом у форму заяви в електронному кабінеті та/або в інших електронних інформаційних ресурсах, з якими здійснюється електронна інформаційна взаємодія;

2) інформація, яка вноситься здобувачем ліцензії, ліцензіатом у форму заяви, потребує здійснення аналізу органом ліцензування щодо предмета відповідності ліцензійним умовам провадження виду господарської діяльності;

3) інформація, яка вноситься здобувачем ліцензії, ліцензіатом у форму заяви, не може бути перевірена за допомогою інших електронних інформаційних ресурсів.

Отже за результатами визначення рівня ризику пропонується обирати такі типи процедури розгляду та реєстрації відповідної заяви:

1) для низького рівня - автоматична реєстрація заяви та внесення інформації до відповідного Єдиного реєстру ліцензіатів без участі посадових осіб органу ліцензування та інших органів, надання електронних публічних послуг в автоматичному режимі;

2) для високого рівня - розгляд та реєстрація заяви у відповідному Єдиному реєстрі ліцензіатів за участю посадових осіб органу ліцензування та інших органів.

16. Частиною шостою статті 51 проекту Закону визначено, що перший платіж за ліцензії на право *оптової торгівлі* спиртом етиловим, спиртовими дистиллятами, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та пальним здійснюється *до отримання ліцензії* на право провадження відповідного виду господарської діяльності, у розмірі, визначеному цим Законом.

Річна плата за ліцензії на право оптової торгівлі, зокрема алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту) становить 85 розмірів мінімальної заробітної плати, визначеного законом станом на 1 січня звітного (податкового) року, в якому здійснюється платіж (603 500 грн станом на 01.01.2024) (пункт 2 частини першої статті 51 проекту Закону).

Водночас проектом Закону не передбачено повернення суми внесеного платежу за річну плату за ліцензію у разі прийняття органом ліцензування рішення про відмову у видачі ліцензії, що несе значні фінансові ризики для бізнесу.

З огляду на зазначене, пропонуємо у проекті Закону передбачити внесення здобувачем ліцензії плати за *відповідну ліцензію після* прийняття органом ліцензування відповідного рішення.

17. Проектом Закону передбачається визначити, що:

захисний елемент – елемент (елементи), що забезпечує (забезпечують) захисні властивості від несанкціонованого доступу до одиначної пачки тютюнових виробів, який складається з видимих і невидимих елементів. Захисний елемент повинен бути надрукований/прикріплений у такий спосіб, щоб його неможливо було видалити або стерти, приховати або будь-яким чином пошкодити. Гарантоване виконання замовлень економічних операторів на друк захисних елементів забезпечується державним підприємством, визначеним Кабінетом Міністрів України, на безоплатній основі. Технічні вимоги (стандарти) до захисного елемента визначаються Кабінетом Міністрів України (пункт 28 частини першої статті 1 проекту Закону);

невиправний виробничий брак - алкогольні напої, які не відповідають вимогам нормативної та/або технологічної документації виробника та/або вилучені з обігу, напівфабрикати, інші рідини, що містять спирт, які утворилися на різних стадіях виробництва алкогольних напоїв, та які технічно (технологічно) не можливо та/або економічно не доцільно виправити в виробничих умовах цього виробника (пункт 54 частини першої статті 1 проекту Закону);

офіційна назва спиртного напою - назва категорії спиртних напоїв, вимогам якої відповідає спиртний напій. Для спиртного напою, що не відповідає вимогам жодної з категорій спиртних напоїв, офіційною назвою є назва "спиртний напій" або назва, встановлена нормативно-правовим актом, а в разі його відсутності - нормативним документом, за умови наявності в маркуванні спиртного напою терміну "спиртний напій" (пункт 65 частини першої статті 1 проекту Закону);

розлив виноробної продукції (крім сидру і перрі (без додання спирту), зброджених напоїв, одержаних виключно в результаті природнього (натурального) бродіння фруктових, ягідних та фруктових-ягідних соків, з вмістом спирту не більше 8,5 відсотка об'ємних одиниць (без додання спирту) здійснюється виключно у передбачену діючими стандартами скляну тару, а також у металеві банки із харчового алюмінію, у сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла, глазурованої кераміки або дерева, упаковку типу "Tetra-Pak" і "Bag in box" та ПЕТ кеги (абзац перший частини вісімнадцятої статті 3 проекту Закону);

відповідність пального підтверджується наявністю у його виробника або імпортера документа про відповідність, передбаченого законодавством України

або міжнародними стандартами (стаття 31 проекту Закону);

знищення обладнання за заявою власника обладнання повинно здійснюватися з додержанням вимог відповідних нормативно-правових актів і нормативних документів щодо належних і безпечних для здоров'я людини та довкілля умов знищення відповідного обладнання (абзац двадцятий частини дванадцятої статті 38 проекту Закону);

для спиртного напою, що не відповідає вимогам жодної з категорій спиртних напоїв, офіційною назвою є назва "спиртний напій" або назва, встановлена нормативно-правовим актом, а в разі його відсутності – нормативним документом, за умови наявності в маркуванні спиртного напою терміна "спиртний напій" (абзац другий частини шостої статті 61 проекту Закону);

вміст цукру (для алкогольних напоїв, вироблених в Україні для внутрішнього споживання, та в яких вміст цукру вимагається до зазначення згідно з спеціальною нормативною та технологічною документацією виробника) (пункт 7 частини першої статті 62, пункт 7 частини другої статті 63 проекту Закону).

Статтею 6 Закону про стандартизацію встановлено, що залежно від рівня суб'єкта стандартизації, що приймає нормативні документи, вони поділяються на:

національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації;

стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію.

Відповідно до частин другої та третьої статті 16 Закону про стандартизацію стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, застосовуються на добровільній основі. Право власності на стандарти, кодекси усталеної практики і технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, і видані ними каталоги належать відповідним підприємствам, установам та організаціям.

Частиною першою та другою статті 23 Закону України про стандартизацію визначено, що національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах. Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.

Ураховуючи зазначене, нормативно-правові акти не повинні містити положень, які передбачають, що продукція, процеси, послуги мають виготовлятися, проводитися, надаватися відповідно до нормативних документів, зокрема національних стандартів без наведення позначень відповідних національних стандартів, а також стандартів, технічних умов, прийнятих підприємствами, установами та організаціями.

Крім того, відповідно до частини другої статті 21 Закону про стандартизацію міжнародні та регіональні стандарти, кодекси ustalеної практики та зміни до них приймаються як національні стандарти, кодекси ustalеної практики та зміни до них національним органом стандартизації.

З метою приведення проекту Закону у відповідність до Закону про стандартизацію пропонуємо:

у частині першій статті 1:

у пункті 28 слово "(стандарти)" виключити;

у пункті 54 слова "нормативної та/або" виключити;

у пункті 65 слова ", а в разі його відсутності – нормативним документом, за умови наявності в маркуванні спиртного напою терміну "спиртний напій"" виключити або навести позначення відповідного національного стандарту;

в абзаці першому частини вісімнадцятої статті 3 слова "діючими стандартами" замінити словами "нормативно-правовими актами" або навести позначення відповідного національного стандарту;

у статті 31 слова "або міжнародними стандартами" виключити;

в абзаці двадцятому частини дванадцятої статті 38 слова "і нормативних документів" виключити або навести позначення відповідних національних стандартів;

в абзаці другому частини шостої статті 61 слова "а в разі його відсутності – нормативним документом," виключити;

у пункті 7 частини першої статті 62 та пункті 7 частини другої статті 63 слова "нормативною та" виключити.

18. Статтею 68 проекту Закону пропонується встановити, що мінімальні роздрібні ціни на алкогольні напої визначаються та встановлюються Кабінетом Міністрів України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Мінімальні роздрібні ціни на алкогольні напої на наступний календарний рік підлягають перегляду Кабінетом Міністрів України щороку до 25 грудня поточного календарного року з урахуванням індексу цін виробників на готову алкогольну продукцію за поточний календарний рік. Мінімальні роздрібні ціни на алкогольні напої підлягають перегляду Кабінетом Міністрів України також у випадку зміни ставок акцизного податку.

Слід зауважити, що згідно з пунктом 4 розділу ІХ Методологічних положень державного статистичного спостереження "Зміни цін виробників промислової продукції", затверджених наказом Державної служби статистики України від 30.12.2022 № 465 (зі змінами, затвердженими наказом Державної служби статистики від 17.05.2023 № 192), результати державних статистичних спостережень оприлюднюються у третій декаді місяця, наступного за звітним.

Це унеможливило до 25 грудня поточного календарного року здійснити перегляд мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої на наступний календарний рік з урахуванням інформації про індекс цін виробників на готову алкогольну продукцію за поточний календарний рік, яка буде офіційно

оприлюднена у третій декаді січня наступного року.

Ураховуючи викладене термін перегляду мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої потребує уточнення.

Згідно з інформацією, наведеною у пояснювальній записці до проекту Закону, реалізація його положень не потребує додаткових фінансових витрат із державного та місцевих бюджетів України та не призведе до скорочення бюджетних надходжень.

Одночасно зазначаємо, що реалізація цього проекту Закону у разі його прийняття потребуватиме:

розроблення і прийняття постанови Кабінету Міністрів України щодо затвердження порядку визначення мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої;

прийняття постанови Кабінетом Міністрів України щодо затвердження мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої та її щорічного перегляду.

На сьогодні у зазначеній сфері державного цінового регулювання діє постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 № 957 "Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв" (зі змінами).

Враховуючи вищевикладене, проект Закону потребує суттєвого доопрацювання.

Разом з цим зазначаємо про готовність Мінекономіки взяти участь у доопрацюванні проекту Закону.

Заступник Міністра
економіки України

Надія БІГУН

Прокопенко Роман